

Or 8952 Tj 1: 34

GOEJE, M. J. DE

VI

4 brieven (23-26)

1890

1890-04-04

Wellekeredes 4 April 1890.

01

Hooggeachte vriend,

Veel dank voor Uwe beide brieven, waarvan de tweede, dd. 28 Febr., mij heden bereikte. 't Is het waar, dat ik de faculteit en inzonderheid u veel moeite heb veroorzaakt - en ik zie dit zeer veel in - dan, als ik voor die ~~grote~~ onopzettelijke zonde erger dan naar het jus talionis gestraft.

Onopzettelijk mag ik die zonde noemen, omdat ik vóór een jaar niet vermoeden kon, dat men ooit in Indië zoo geheel buitengewone maatregelen zou voorstellen om mij blijvend aan den Indischen dienst te verbinden, en ik dus niet geplaatst was voor het dilemma, dat zich na mijne aanstelling te Leiden ontwikkelde. Ik had dus bij geen mogelijkheid kunnen zeggen, dat het mij "met drie benoeming geen ernst" was.

De zware straf bestaat daarin, dat terwijl ik mij nu reeds eenige maanden had kunnen verheugen in een vasten werkkring geheel in overeenstemming met mijn lust en mijne voorstudie, mijn lot nu onzekerder is dan ooit, en dit alles door uwe, met de beste bedoelingen jegens mij, op Keuch^e uitgeoefenden aandrang tot uitstel.

Zoodat ik U te voren schreef, heb ik rijpelijk over de zaak nagedacht, alvorens te beslissen ^{ik} en kan mij toch van een beslissing niet later terughouden, door de overweging, dat ik wellicht later anders over de zaak zal denken. Mijn wensch is en blijfe een vaste aanstelling hier, en ik ben te oud om de beslissing daarvoor nog een paar jaren te verschuiven. Daarbij komt, dat gesteld eens, de minister bevestigde langer verlof, ik dit niet zou mogen aannemen dan in de stellige verzekerdheid, dat ik na ontneming van dies tijd een nieuw aanbod van de Ind. Reg. zou afluken. En ik besloot zeker als men in deze wereld van iets toekomstigs lijken kan, dat ik dit niet zou kunnen doen. Ik ga zelfs zwanger van het voornemen om, als de noodlottige samenloop van omstandigheden mocht leiden tot terugstelling door Mackay van het door Keuchel welwillend ontvangen voorstel, hier iets anders te zoeken ~~om~~ en voortloping van de hoop op betere tijden te leven. Juist daarom is ook het slepen der zaak voor mij zoo treurig, daar ik natuurlijk een viems termijn voor 't einde mijner zending noodig heb

om een nieuwe baan te zoeken, al bes ik ook vrij gemat, die hier of daar wel te vinden. Nu verhoort zich die termijn, elke dag, terwijl ik buiten staat ben, de minste stappen te doen voor het ongunstige geval. Neen, waarlijk, als ik misdand heb, dan is het mij ook behoorlijk wêr thuis gebracht, te meer daar dit alles samenvalt met een zeer pijnlijke - thans gelukkig byna geweken en niet door 't tropische klimaat ontstane - ongesteldheid.

Nu komt nog bij dit alles, dat ik eerst jaar laet kennis heb gekregen van den inhoud mijner aanstelling, daar deze thuis bezorgd werd en men dacht, dat ik van zoo'n gewichtig feit ook zelf direct in kennis gesteld zou worden. Niet bij wijze van vergissing, maar als tijdelijke maatregel bes ik dus - als ik het wel begrip - met het onderwijs in de algemeene taalkunde en belast, en daarentegen is er geen sprake van mijn eigenlijke studievak, de instellingen van den Islam. Dit zou voor mij onder alle omstandigheden onaannemelijk zijn, en ik meende vroeger begrepen te hebben, dat de bedvoeling

was, de zaak dadelijk anders te regelen, zoodat de eenige bevoegde met die algemeene taalkunde werd belast en ik mijne hoofschrift niet officieel ter zijde had te stellen.

Zeer ongewild is dit schrijven zeker niet, opchoon mijn arbeid hier voortdurend dankbaar is en het conatungeschrift van vriend en vijand mij reeds onverschillig laat. Dankbaar ben ik u voor de laatste mededeelingen, die mij althans uit de pijnlijke totale onzekerheid hielpen en mij op de hoogte brachten van den stand der zaak.

Karakteristiek groetes aan mevrouw, dochter en zoon; steeds hooggachtend

Uw

C. Frouckburg

Over Wright's beste zal ik een bijdrag zenden, maar in een vorig brief (Aug?) schreef u mij, dit over mij te zullen doen.

Hoe is het met de Hadhranantsche inscriptie's?

Leiden 3 Mei 1890

XCI

Carisime,

Ik ga Uwe brief van 2 April vradijk beantwoorden, allereerst om mijne betydwering uit te spreken, dat Uwe tichtte lijne geadel is. Gij hebt, zouds ik van Uwe naam vernomen heb, veel jejn gelide e mit dit schijve blijkt, dat zij Uwe love Uwe ongedult e wreveligheid van de lang der Lake gekweld sijt. Het doet mij leed, want als me Lick is, moet me allermint tabberij hebbe. Men luyt de uk twee gesace de Lake eenzijdig te gee beschoude e tot ee onbillijk bedriet te rake, zouds mit U het geval is geworden.

Ik zal mit het laetste beginne. Dit viid Uwe benoeming geen eenisfeling van vakkie een pleets hebbe, is mit U appel e hand bespreke. Eerst van de aenvaarding een ee ernstel gedee avide van een Kern de algemeene taalkunde op te drage e U Uwe tye het onderwijs in de instelling van de Islam te geven, weerdov Uwe lictolust een versalle. Dit een zonder berwaar zijn toegestaan, wat 't eerste betreft, omdat Kern 't end fei telijk een jaar een hebbe gegeven, wat het tweede aangeet, omdat zij Uwevot de aangezegen me zoudt sij. Maar een ten dit voorbarij gedeut zijn e uk onraadzaam, van het de vervulling van Tijnappel's pleets gold e deze berwaar meekte, U mit eine warme aanbeveling te stennen.

En wat de hoofzaak betreft, toen ik uw brief van 7 October ontving, waarin zij mij schreeft, dat zij heeft toegevoerd aan de aandrang van de Indische Regering om U ons goed aan de Indische Dienst te verbinderen, heb ik mijnszins verkeerd gehandeld, door te tracteren U van een m. i. vrijlof besluit terug te houden. Maar zij heeft van mij toch ook stellig niet verwacht, dat ik het als een overschillige zaak voor kennisgeving aan aannemen. Ik was toen nog in de vaste overtuiging, dat bij Uw vertrek de Universiteitsbetrekking, vooral om de aanvaarding van een vroeffgeen worden door de oversulling van Uwe hoop, die Islam in N. Indië bij eigen ervaring te leere kennen, uw oprechtste wensch was. Ik meende daarom dat het de bekoring van het vele en belangrijke ricoude was, die U aan de aandrang der I. Regering had toegevoerd. Deze moest uit de aard der zaak allengs minder worden. En meer mijne overtuiging van uw werking hier veel nuttiger zijn, ook afzijen van de ernstige moeilijkheid, die mij hier konde hebben om U te vervangen, zoowel aan de Universiteit als aan de Indische School. Toen ik nu in Januari de stukke ontving waarbij uw request, daalde mijn hoop, dat mijn schrijven mij enige invloed kon hebben, wel sterk, maar ik moest toch aan de Faculteit in overweging geven, een def-

initief antwoord uit te stellen, tot ik bericht van U van ontwaange hadde. Ik had vroeff een onderzoek met Kenchenius gehad om hem te dit plan mededeeling te doen. Uw antwoord kwam niet lang daarna en ik heb onmiddellijk een tweede Fac. vergadering samengeroepen, waarin berolste werd in de zaak te beruften. Dat Kench. inmiddels de missionair van worden, had niemand vermoed. Terstond na de vergadering schreef ik hem dit mijne gezeging bij U mislukte ass. Curatoren hadde toe geadviseerd, uw verzoek niet toe te staan, maar uw verzoek was noodig te verhoogen. Dit is geheel buiten ons om gegaan. In hierven allen is het toe te schrijven, dat er nog geen beschikking genomen is. De stukke zijn buiten twijfel met dit advies naar Indië teruggevoerd. Dit advies is, men ik, nog ingekomen voordat Kench. werkelijk was afgestudeerd. Maar ook al was het enige dage vroeff ingekomen, de kon het woult niet 2 weken geweest zijn. De Min. v. Kol. had een zijn antwort van B. L. geantwoord dat hijzelf geen bezwaar had tegen de insubliging van het verzoek der I. Regering, maar wenschte te weten of er van hiens zijde ook bezwaar bestond tegen de insubliging der bezovering. Mr. Curatoren meende dat hier insubliging tegen het belang der Universiteit was en tweens een voorstel tot overlegging van de tijd der landing in overweging gaven, kon de Minister niet

andere handelen die hij gedaan heeft.

Het Contrace is adviseerde was natuurlijk. Gij waart ten bevoering aamboude als de enige ernstige candidaat; maar die moeste zij aan-nemen dat het u met den wensch van Hoogland te worden volkome vrucht was geweest — met heeft de Koning niet met behoud gemacht dat J. nog en half jaar in functie bleef, en den bevoering niet behoud den Indische tendenz mogelijk te maken! — en dat den den verzoek om intrekking alleen gebaseerd was op de omvang der taak in Indië, en niet de bepaalde tijd en „hoogstens 2 jaar“ overlopende ten zijn.

En om, mijn lieke Inouck, wens ik dat zij, onder den invloed van ingezetendheid, de Laken niet te drukken in dit. Voorzichtigheid is stellig onaangenaam, doch door een vaste bevoering in Indië ten loek de aard en den wensch niet veranderden. Hebt zij om Laken en wees in de onverschilligheid langzaam die u hier weeten gekregen, dat zij en u, *com te que com te*, en wilt afmaken? Wat hebben we u hier in Nederland aangedaan, dat zij, ook al mislukte het omstel der J. Reg., toch niet wilt blijven „om iets anders te zoeken“? In God dien die de Laken niet machtiger in. Bedenkt welk een aangename en in vloedrijke werking zij hier Laken hebben; hoe

zij op de vorming der staatsambtenaren en bevoering in-land konst laten gelden, die de Kolonien meer te gade tel konne dan zelfs een volk jaar onafgebroken werking en u allen in Indië. Ik zie niet in waarom zij bij overlegging en den verloop niet een goed later en nieuw aanbod van de J. Reg. konst aan-nemen, dat de Laken om overwegende redenen tel plots hebben, als een. Liden-lijck geboude waart zij om meer dan zij het den Laken zijn, en om verlangen om een goed in Indische dienst te blijven en de bevoering behoud is.

En waart niet een ten gunstrijke Laken. Het is volstrukt mij niet bewezen, dat zij op de den die Indische Koning met vrede konst. De di'kke beenen, die zij ook in Indië eene gade hebt, zijn, zegt mij Wilke, een stellig ongunstig symptoom. Blijft het een en of twee jaar, dat het in 't belang van gezondheid is, meer 't vaderland terug te keeren, is het dan een heerlijk vooruitzicht, hier niet open arm-gewacht te worden en een werking te vinden, die stellig eveneens het den voorstudie over-konst en konst gade ook met den Laken geheel overeenstemde?

Den die schijven en Laken is het u hier gevonden. Gisteren wilde ik mij niet gedurven ten gade en een ferme konst

Ma be ik weer ont lakkinder. Ik denk dat het 2 euforisch
 geweest is en er een erkendheid die mij de peenkwacentie be-
 doorde heeft. Mijn familie heeft het gelukkig best. De Drey
 viert Clendius al zijn 11^e verjaardag. Dat ventje wil volthout
 efficiënter worden en hij krijgt zijn in, haard ik kan lieren in
 de studie zijn had om zijn uitstapende eenly. Gisteren had
 hij een verspreiding hier en huis en vrienden en vrienden, en
 een Kruisbende en aardige Klanten.

De arm de Karter is thijp te overgeslagen door de Dred en zijn
 jongste een, die linnig die anders, en die benieuwd tot de meest
 bekende en al de leers. Zijn eigene gezondheid is ook niet
 geheel enkel van een menschen. In dit voorjaar heeft hij welkaly
 thans moeten liden het open been. Wij hebben thans zijn energie
 enigzins dubbel verdig, en de vrey en uitbreiding der gemente
 enkelijk in behandeling is. Ik hoop en herte dat die tot het
 gemente gelyk zal leide.

De inscripties uit het belement zijn door Glasen onderzocht,
 die en echter niet veel meer uit de dakter die mij mogelijk ge-
 weent was. 1/2 Kerktar is end, maar de zijn te fragmentarisch
 en soms ook te slecht te zeggen om een zeker resultaat

te krijgen. Is de reiziger al een thans en heeft hij nog veel meer
 gebracht? Ge ant dat er een credit ont? Kan herte een langster-
 Glesen heeft en herte dat hij niets meer kan doen, dat het tot
 eenmistig en inscripties en Kruis liden, terwijl welke fragment-
 eische althetische een goed als eenvalen zijn. Hij heeft zelf in
 steek te Kruis, in het belement door te Dingen. Stillen is, met
 de herte luffig die Lichje betreft, dat kan m.i. verduze. Ten
 ik M's argumente gelijge had, ware hij mij ook end eenige
 bedenkingen opgeklomen.

Maand 12 Ik heb ik in de Akademie en Leren bericht en de
 Jong leen. Ten Dye Dreeze ga ik in Utrecht Houtman's oratie
 hore. Ik hoop dat hij een gelukkige Kruis geden heeft en een
 goede indruk zal maken.

Hiermede barte. De herte hoop ik dat zij gezond en geheel
 hersteld valt zijn. Mijn huisgenote en vrede hante bete groot

Als altijd H

Wolffoese

Netherlands 8 Juni 1890.

Hoozgeachte vriend,

Voor een paar dagen ontving ik uwe
letteren van 3 Mei, waarin ik zag, dat mijn
vorige op u den indruk van wreveligheid gemaakt
heeft. Is die indruk juist geweest (ik hoop van
neen), dan ben ik nu toch zeker tot den passenden
toestand van tawakkoel teruggekeerd. Neen,
geen tegensin in den mij toegedachten werking
noch vormner gebrek aan verlanzen om tot de
verlaten familie en vrienden weer te keeren, niets
derylks was oorzaak van mijne spanning over
het ontrent mij te nemen besluit v. d. Minister
Maar, zoals ik u reeds schreef, mijne beslissing
werd niet genomen zonder overwezig van het
vóór en tegen; hoe is de omstandigheden is
iemande neiging in de toekomst kunnen ver-
anderen, is onweizelyk te beslissen, zelfs door de
betrokkene zelf, maar het is nog onweizelyker
daarover te discuteren. Ik kan slechts zeggen,

dat ik thans en, doores mijns blik zeikel, ook voor de toekomst, en werking, die de zuivere voorstelling is van mijns werk der laatste jaren, die een bijna onontgonnen en ongeschikt uitgevoert veld van onderzoek omsluit, bepaald verkieser moet foren des anders, waarbij een zekere zwenking en het instellen einer gewoontje pauze in de bewerking van het hier verzamelt materiaal onvermijdelijk zijn. Mij denkt, dit kan niemand die biltijk denkt mij kwalijk nemen. Overigens is het bepaald een vergissing, dat de later omruiling van vakken ampel en breed met mij besproken zou zijn; ik kan u verzekeren, dat niemand mij daarvan ooit gerept heeft.

Voor mijn 14 days kreeg ik door den Dir. van O. P. en N. van des G. Gl. verzoek om mijne opinie mede te deelen over hetgeen de Minister op het voorstel der Ind. Reg. had geantwoord, welke antwoord overeenstemde met hetgeen door u wert verwacht. Ik heb toen medegedeelt, dat ik tegen verlenging van het verlof met 1 jaar

het groote bezwaer had, dat daarmee voor mij van zelf een moreele verbintenis samenhang om daarna terug te keeren; dan ikzelf overtuigd was, bij leven en weldijs ook dan over te zullen hebben naar een nieuw voorstel der Ind. Reg. en dese Regeering steed een adviseur voor Math. zaken wenschte te hebben. Zog ik dus lieve, dat zij haar voorstel in des vroeger vorm handhaafde.

Bezwarm, aan mogelijk insuloid van het klimaat ontkeend, konde mij niet doen besluiten in een anderen geest te antwoorden. Met een zick lichaam zou ik in Holland nog minder waard zijn dan hier, waar men veel ruw werk door schrijverspersoneel kan laten verrichten. De dichte mijne beener is hier nooit erger geweest dan in de jaren 1805-9 in Holland en wordte door alle medici alhier als geheel onschuldij beschouwd. De doctor, die mij laatste behandelde, achtte mijns gestel volkomen geschikt voor de tropes, al kan hij mij natuurlijk geene duurzame

gezondheid waarborgen. Dat men hier meer ongun-
 stige kansen heeft dan in Holland, wil ik daar-
 mede niet ontkenen; maar in dat opzichte sta
 ik wraak niet alleen, en 26's aanspreeklijk de
 kansen van dood en leven berekenen, dat gaat
 mij maarlijk. Wilkes heeft dikwijls, zoals U
 niet onthoudt zal zijn, zeer eenzijdige be-
 schouwingen of maakt zich en anderen wijs,
 die te hebben. Vond hij mijn blyves in Indië
 wenschelyk, dan zou hij de kleine vastuit-
 zetting in mijne beenen even goetig weg-
 redeneeren, als hij nu de beteekenis daarvan
 tegenover het oordeel der medici overdrijft.

Alles tezamen genomen, laat zich zeker de
 zaak van 2 kanten bezien, en ik behoef U
 niet te zeggen, dat voor mijzelf veel gewicht
 aan die zijde lag, waarheen U overhelt,
 maar het overwicht was voor mij aan de
 andere, en mochtten zich uit die beslissing,
 vooralmy onberekenbare, ongunstige ge-

volgen ontwikkelen, dan hoop ik die naar be-
 hovenen te dragen, zonder ergernis maar
 ook zonder zelfverrijt, want naar mijn beste
 weten heb ik den weg verkozen, die voor mij
 de natuurlyke, aangewezen scheer.

De zoon van Sejjid Othman is sedert hij
 zijn Abklateren maakte naar Egypte gered.
 Hij hoort later in Hadhramaut meer te
 doen. De bewaane, maar al te onfeilbare
 Glaser meent stellig te onrecht, dat daar-
 door gewaar voor vernieling van inscripties
 zou ontstaan, want behalve andere bewaane
 tegen onvoorzichtigheit heeft de jonge Sejjid
 in zijn vaderland, waar zyne familie hoog
 aangeschreven staat, eenen naam te bewaane,
 die zeker te lossen zou gaan als men bemerkte,
 dat hij in dienst der Europeesche wetenschap
 werkzaam was. Het fragmentarische der in-
 scripties is zeker te betreuen, maar zou Fuchs
 ook door Glaser moeilyk verholpen kunnen

worden. Doolang Glases koen voornemen nog
omzigterend is, dankt mij de hulp van J.
Othman es. niet verwoegelijk.

De materialen voor mijn studies alhier worden
dagelijks meer uitgebreid, es natuurlijk is het
nu nog meer tijd van verzamelen des van
verwerken. Binnen der korten tijd hoop ik
naar Bantoe te reizen; eens wellicht even
naar Buitenzorg.

De conranten zijn nu wel veeliger ontbrekend
mij; de Socomatie heeft in een reeks ar-
tikelen een voor haar vervaandigde vertaling
van het laatste hoofdstuk van „Melika”
doer verschijnen.

Brandes is steeds zwak, maar onvermoeit es
overspoord aan des arbeit. 21 1/2 voor de
taal es letterkunde van Indie te hopen, dat
hij nog lang zal kunnen werken.

Stankelgaten groetes aan U, mevrouw es
uwe kinderen. Steeds verzachtend

Uw

P. Franck Hengronj

via Marseille.

XOI

NED: WOT
VIA MARSEILLE

WELTEVREDEN
10
1890

Prof. Dr. M. J. de Goeje.

Vlies

8/6/1890

Leiden.

X02

C 21

1890-10-25

01

Welterreden 25 Oct. 1890.

Hooggeacht vriend,

Daar de nieuwe tournee (Samarang, Vrotenland, enz.), die ik bezig ben voor te bereiden, wellicht staking van correspondentie medebrengt, ge ik uwe brieven dadelijk beantwoorde. De beslissing mijner zaak blijft steeds uit, vermoedelijk almede omdat men bij Kolonius niet bedenkt, dat mijn verlof ten einde loopt en dus de wenschelijkheid van spoed niet ten volle beseft.

Wat ik zou ik Klinkert voor een geheel ongeschikt opvolger van P. houden; niet alleen om zijne monomanie, maar ook omdat hij, hoewel onder de vele ongelukkig beoefenaars van het Melisch (voor de practijk) niet de minste, van alles wetenschappelijks zins ontbloot is. Onbekend met de elementen der alg. Melisch-Polyn. taalkunde, heeft hij daarvoor diepe verachting, en de Malische literatuur is hem zoo goed als onbekend, terwijl hij de gegevens mist om juiste critiek en waardering te oefenen. Tenigzins gelden beide laatste genoemde opmerkingen ook van Geeth v. Wijk, wiens spraakkennt en verlooping wel bruikbaar

schoolboek heeten mag, hoewel het wemelt van domheden. Van de jonge krachten, die ik te leiden ken, dankt mij van Vloten verreweg de meest aambewenswaardige, daar hij talent bezit om wat hij aanvat goed te doen en juwe evenaar. Van iemand als van Gelder br. zou ik voor dit vak, dat door krachtig initiatief eigenlijk nog voor het eerst wetenschappelijk beoefend moet worden, niets verwachten. Om tot benedigende resultaten te geraken, moet men eigenlijk de stof nog verzamelen, met name de levende dialecten, die tot nog toe deelzonder enige kritiek beoefend, deels geheel verwaarloosd zijn. Maar in afwachting, dat anderen dit doen, kan iemand met veel aanleg en juwe te leiden, mits hij zijne taak juist afbakt, veel verrichten:

- 1° voor de kennis der literatuur door ernstige studie der Duitse en Engelse verzamelingen;
- 2° door grammaticale studies ~~in~~ in de geschreven taal, waarbij voorloopig de bronnen door des beoefenaar zelf spaarzaam en voorzichtig uitgekozen moeten worden, zodat hij als zijn publiek te

slotte een lijst van (wat de taal betreft) gelijkelijk werken kan voorleggen en zeggen: mijne grammatica is die van deze auteurs. Een spraakkunst van het Maliook is een onding; en voor die van een bepaald dialect zijn locale studies noodig. Voor een spraakkunst, al ware zij eep op één bepaald auteur gebaseerd, van éene soort van schrijfsaal, is echter plaats en daaraan is behoefte.

Met u betref ik den loop der zaken van de Ind. Instelling, en ben ik overtuigd dat een Delftsch monopolie achteruitgang van het onderwijs zal medeslepen. De betere toestand van nu is uit de concurrentie geboren. Hier was men niet tegen het denkbeeld einer Rijksinstelling, maar men zag in de wijze, waarnaar het was uitgewerkt, al te zeer een streven om het personeel van 2 bepaalde instellingen onder dak te brengen en vond, dat daaraan de degelijkheid der grondslagen einer nieuwe inrichting ^{werd} ~~werd~~ opgeofferd.

Mijn werk gaat op dezelfde wijze voort: in Bantem heb ik veel verzameld. Alles vereischt

echter langdurige en rustige bewerking, waaraan
nog velelei aanvulling zal moeten voorafgaan.

Voor verscheidene later uit te geven studies heb
ik plannen in 't hoofd, maar alle zijn nog in
Werden begrepen.

Wanneer mijne positie veranderd is, zal ik
de meeste mijner boeken hier moeten hebben en
dan zal daarvan ook mijne collectie der *Mafatih*
mij gezonden worden. Natuurlijk is zij tot
uwe beschikking, maar zij moet absoluut
eerst door mijzelf door eenige aantekeningen
bruikbaar gemaakt worden.

Uwe congresverhandelingen heb ik in dank ontvangen
en met genoegen gelezen.

Omtrent de identificatie van allerlei uit de
Adjaib met planten in des Ind. Archipel ben ik
meer dan sceptisch. Ik houd het voor zeker, dat
directe handel met Arabieren en Perzen in oude
tijden hier ontbrak of uiterst zeldzaam was. Alwas
men hier van Arabische of Perzische rindt, is uit
Indië geïmporteerd. Later hierover meer.

Ik en de uwen handelske gmetend, heeft hoozuchtend
Uw
C. Franck Hengeman

XCI

per eerstvolgende mail.

NED-INDIË
VIA MARSEILLE

Prof. Dr. M. J. de Gooijer

Leiden

25/10/1890

X02

7.22

1890-11-15

ca

A/c. G. J. van Lamberg, v.
reis naar Samarang, 15 Nov. '90.

Hooggeachtte vriend,

Dree dagen vóór mijns vertrek naar
Middenjava verraste mij een brief,
waarin de gewenschte beschrijving met
goeden grond als aanslaande werd aen-
gekondigd. Het was inderdaad het eerste
bericht en ik ben U zonnig daarvoor
als voor de heetste woorden, die het
vergezelden, innig dankbaar. Zint
in verband met het ondernemen mijner
nieuwe toornle pleazde mij vaak de
gedachte, dat ik die wellicht plotseling
zou moeten afbreken of bekoorten om
mij spoedig eenig andere zaken te gien,
wore de tijd mijner landing ten einde
liep. Nu ben ik geruster.

Het verstaanlyk moet ik u zeggen, dat m. i.
 de keus van v. d. Pant niet gelukkig is. In
 myn zogenoemd practische beoefening een
 taal is by verstreffelyk, myn wetenschappelyke
 niet. Zelf de Javaansche litteratuur was
 hem te myn korten tyd een gesloten boek
 en myn litteratuurhist., linguist. of philol.
 studien ontbreken hem school en zin. Zene
 Malijphs "taalkunde", die by onlangs in
 de Ind. Gids ten beste gaf versterkt my
 in die overtuiging: zonder eenige solid
 basis worden myn zekere verbaal vormen
 als ooris ontdekt, terwijl myn die
 vormen 1° slechts myn een beperkt aantal
 stammen aantreft, 2° en dat meestal
 zene andere vormen naar staan, die
 een andere tyd zonder aanduiden.
 Dat is waarlyk erg en jammer, want het
 knipt tenens op gebrek aan zelfkennis.

Als mensch en vriend gende ik den
 leentool aan weinigen zoo myn harte als
 aan v. d. P., maar een solid onderlyd
 jongmensch, al is het er een, die myn
 Malijphs moet lezen, komt myn in
 de gegeven omstandigheden in het be-
 lang der zaak vriendlyk myn gewenscht
 voor.

Het seipen is myn myn reise niet
 spijnd gunstig; regen en regen. Myn het
 besere seipen bracht ik als invalide
 door en wil dus myn quame doen, wat
 ik kan. Medewerking vind ik steeds
 en overal (myn uitpandering alles myn
 den halfgekken Gelpcke zalizer
 resident van Tjërbon).

Wöldkes Alexanderstudies ontving en
 las ik met genoegen. Op het punt van

litteratuur - tijdschriften is men hier natuurlijk
 in minder gunstige omstandigheden dan in
 Europa, en ik zal belangrijke sommen
 moeten uitgeven om mijne zinnelijkheid
 in dat opzicht eenigzins te beredigen.

Kan ik soms menschen, die mij eens
 zonden vergeeten, tot het toezenden van een
 overdracht of zoo bewegen, dan ben ik
 u voor zulk bemoeien zeer dankbaar.

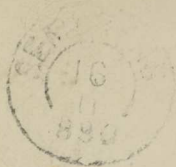
Ik hoop, dat ons Kern-hulddebtje
 tijdig en goed is overgekomen. Zeker
 behoort hij tot de mannen van goud,
 en daarbij is zijn persoonlijkheid bijzonder
 sympathiek.

Mij schommelen sterck en het bloedje is
 vol. Met hartelykste groeten aan u
 en de uwen blyf ik dus bezigachtend

Uw

C. Franck Hingorrij

per eerste mail

X01

NED: INDIE
OVER
BENJUA

Prof. Dr. M. J. de Goeje

Leiden

Holland.

15/10/90

X02

B.17

